

# Riktlinje för hjälpmedelsförskrivning. Överflyttnings- och vändningshjälpmedel. Hälso- och sjukvård Region Gävleborg

## Innehåll

Syfte och omfattning.....	1
Allmänt .....	1
Ansvar och roller .....	1
Beskrivning.....	2
Hjälpmedel för att ändra kroppsposition.....	2
Kriterier .....	2
Glidbräda.....	2
Glidmatta/vändningsmatta .....	2
Glidlakan .....	2
Vridplattor (golvmödel) .....	3
Vridplatta (stolsmodell och mjuk modell).....	3
Fristående lyftbågar .....	3
Repstegar.....	3
Uppresningsbälten och västar.....	3
Överflyttningsplattformar .....	3
Fotpallar och fotstöd.....	3
Råd i förskrivningsprocessen .....	3
Utprovning.....	3
Uppföljning .....	4
Plan för kommunikation och implementering .....	4
Dokumentinformation .....	4
Referenser.....	4

## Syfte och omfattning

Bedömningskriterier för produktområde Hjälpmedel för att ändra kroppsposition. Övergripande rutin ”Hjälpmedel, Hälso- och sjukvård. Region Gävleborg” är styrande. Dokumentet ersätter Platina ID 09-189331 Hjälpmedel för överflyttning och vändning.

## Allmänt

Riktlinjer för egenvård/ansvar ska i första hand beaktas.

Hjälpmedelsinsatser ska vara medicinskt och funktionellt motiverade

## Ansvar och roller

Vårdenhetschefer ansvarar för att samtliga förskrivare inom enheten har kännedom om riktlinjen och vet var de hittar den.

Förskrivare ansvarar för att tillämpa riktlinjen.

## Beskrivning

### Hjälpmedel för att ändra kroppsposition

12 31 03 Hjälpmedel för glidning och vändning  
12 31 06 Vridplattor  
12 31 09 Fristående lyftbågar  
12 31 12 Repstegar  
12 31 15 Uppresningsbälten och västar  
12 31 21 Överflyttningsplattformar  
18 10 15 Benstöd och fotstöd

## Kriterier

### Glidbräda

Kan förskrivas till patient som saknar förmåga eller har stora svårigheter att förflytta sig från en yta till en annan genom att resa sig och flytta fötterna steg för steg framlänges/baklänges eller i sidled. Förmåga finns att göra en överflyttning från en yta till en annan i sittande ställning.

### Glidmatta/vändningsmatta

Kan förskrivas till patient som har stora svårigheter att ändra kroppsställning i säng och/eller behov av att underlätta överflyttning i sittande ställning från en yta till en annan.

### Glidlakan

Glidlakan definieras som lakan, med en speciell glidyta av satin eller liknande, som bäddas in i sängen, närmast madrassen. Exempel på produkt är Glidlakan WendyLett

Gliddraglakan används alltid tillsammans med glidlakan. Det har en undersida av satin eller liknande och glider mot det underliggande glidlakanets glidyta. Exempel på produkt är WendyLett 2way och WendyLett 4way.

- Ovanstående kombination av produkter (glidlakan + gliddraglakan) kan förskrivas till patient som har omfattande långvariga svårigheter att ändra kroppsställning i säng.
- Två set kan förskrivas.
- Enbart glidlakan är egenansvar alternativt arbetsgivaransvar.
- Draglakan definieras som lakan av tyg utan glidmaterial, ofta av bomullsmaterial. Dessa är egenansvar eller arbetsgivaransvar.
- Glidmaterial, oavsett typ, avsedda enbart för användning i bil är egenansvar.

**Vridplattor (golvmoddell)**

Kan förskrivas till patient som har svårighet att självständigt förflytta sig från en plats till en annan genom att resa sig och flytta fötterna steg för steg framlänges/baklänges eller i sidled.

**Vridplatta (stolsmodell och mjuk modell)**

Egenansvar.

**Fristående lyftbågar**

Kan förskrivas till patient som har svårigheter att förflytta sig i liggande ställning i säng. Ska användas vid förflyttningar och lägesförändringar i sängen, inte som en hjälp till uppresning till sittande på sängkant.

**Repstegar**

Kan förskrivas till patient som har svårighet att ändra kroppsställning från liggande till sittande i säng.

**Uppresningsbälten och västar**

Kan förskrivas till patient som har behov av stöd och hjälp av annan person vid förflyttning/gång/resa och sätta sig eller för att ändra kroppsställning.

**Överflyttningsplattformar**

Kan förskrivas till patient som har stora svårigheter att förflytta sig från en plats till en annan genom att resa sig och flytta fötterna steg för steg framlänges/baklänges eller i sidled. Behov finns att undvika flera förflyttningsmoment eller för att skapa bättre arbetsutrymme.

Patienten skall kunna belasta sina ben, medverka vid uppresning, ha balans samt ha gripfunktion.

Överflyttning med teknik och enklare hjälpmedel ska vara provad och utesluten.  
Hjälpmedlen är oftast inte avsedda för längre transporter.

**Fotpallar och fotstöd**

Kan förskrivas till patient som har svårighet att förflytta sig till och från rullstol, säng, toalett mm. Hjälpmedlet ska användas i kombination med andra förflyttningshjälpmedel då behov finns att få stöd för fötterna.

Kan inte förskrivas enbart i syfte att sitta bekvämare.

**Råd i förskrivningsprocessen****Utprovning**

Vid behov, kontakta hjälpmedelskonsulent för rådgivning om produkt eller tillbehör samt vid behov av fysisk utprovning av produkt.

## Beskrivning

Dokumentnamn: Riktlinje för hjälpmedelsförskrivning. Överflyttnings- och vändningshjälpmedel.  
Hälsa- och sjukvård Region Gävleborg

4(4)

Dokument ID: 09-685854

Giltigt t.o.m.: 2025-10-29

Revisionsnr: 3

### Uppföljning

Uppföljning sker i enlighet med förskrivningsprocessen (2 kap. 3§ HSLF-FS 2021:52)

### Plan för kommunikation och implementering

Information om riktlinjen ges på Sortimentråd Hjälpmedel SAM samt Hjälpmedelsgrupp för vidare spridning i respektive organisation. Kvalitetssamordnare inom primärvård och kvalitetssamordnare för vårddokumentation läggs som extra uppföljare. Hälsovalskontoret kommunicerar ut riktlinjen till privata vårdgivare med avtal. Efter fastställande läggs dokumentet sökbart på samverkanswebbens hjälpmedelssida.

### Dokumentinformation

Dokumentet har utarbetats av Magnus Dahl, samordnare hjälpmedel i samverkan med Hjälpmedelsgrupp samt Referensgrupp förskrivare.

### Referenser

Dokumentnamn	Plats
<a href="#">Hjälpmedel. Hälsa- och sjukvård, region Gävleborg</a>	Platina/Samverkanswebben
<a href="#">Samverkanswebben - Hjälpmedel</a>	Samverkanswebben
<a href="#">Låneförbindelse hjälpmedel</a>	Platina/samverkanswebben
<a href="#">Lånevillkor</a>	Platina/samverkanswebben